

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kahramanmaraş'ta 19-26 Aralık 1978 tarihleri arasında Alevilere yönelik gerçekleştirilen katliamın üzerinden 47 yıl geçmiştir. Maraş katliamı sebepleri, sonuçları ve failleri bakımından hala tam anlamıyla aydınlatılmamış ve yüzleşilmemiş toplumsal bir yaradır. Bundan 47 yıl önce yaşanan ve bir hafta boyunca süren olaylarda resmi rakamlara göre 111 vatandaşımız katledilmiş, 176 kişi yaralanmış, 210 ev ile 70 işyeri tahrip edilmiştir. Başta Alevi yurttaşlarımız olmak üzere, tüm demokratik kamuoyunun beklentisi bu katliamı gerçekleştirenlerin, katliam emrini verenlerin ve gerçek sorumluların yargı önüne çıkartılıp hak ettikleri cezalara çarptırılmasıdır. Maraş katliamının bütün ayrıntıları ile incelenmesi ve gerçek sorumlularının yargı önüne çıkartılması amacıyla Anayasanın 98. ve Meclis İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırma Komisyonunun kurulmasını arz ve teklif ederim. 19.12.2025

Celal FIRAT
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

19 Aralık 1978'de Maraş'ta bulunan Çiçek Sineması'na bomba atılmasıyla katliamın fitili ateşlenmiş olsa da katliam öncesinde Milli Piyango satıcısı kılığında şehre gelen kişilerin olayları başlatmak için hazırlık yaptıkları anlaşılmaktadır. Günler öncesinden şehirde yaşayan Alevilerin evlerinin kırmızı boya ile çarpı konularak işaretlenmesi hedefin kim olduğunu göstermektedir. Bu durumlar dikkate alındığında; haftalar öncesinden planlanan bir katliamın uygulamaya konduğu anlaşılmaktadır.

'Kanımız aksa da zafer İslam'ın', 'Müslüman Türkiye' sloganları ile Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) il merkezi, PTT ve Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği binalarına saldırılar düzenlenmiş, Alevilerin yoğunlukla oturduğu Yörükselim Mahallesinde ETKO (Esir Türkleri Kurtarma Ordusu) adlı çeteci/katliamcı unsurlar tarafından bir kıraathane bombalanmış ve Gıjık adlı Alevi dedesi öldürülmüştür.

21 Aralık'ta sol görüşlü öğretmenler Hacı Çolak ve Mustafa Yüzbaşıoğlu, silahlı saldırı sonucu yaşamını yitirmiş, öğretmenlerin cenaze namazı engellenmiştir.

Ertesi gün Komünistlerin Camilere saldırdığı haberleri yayılmış ve sağ görüşlü faşist gruplar 23 Aralık tarihinde Alevilerin yoğun yaşadığı Yörükselim ve Mağaralı mahallerine yönelmiştir. Bu mahallelerde iki gün boyunca evlere girilmiş, kadınlara tecavüz edilmiş, küçük çocuklar, yaşlılar ve hamile kadınlar dahi vahşice katledilmiş, evler yağmalanmış mallara el konulmuş, evler içindeki insanlar ile birlikte ateşe verilmiştir. Bütün bunlar gerçekleşirken kolluk kuvvetleri seyirci kalmakla yetinmiştir.

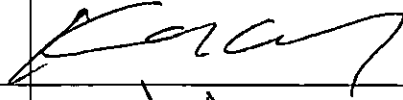
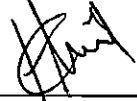
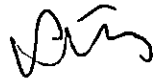
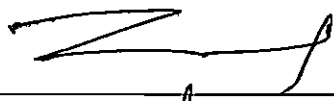
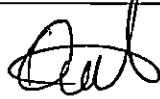
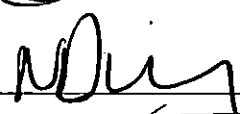
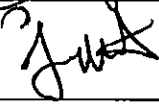
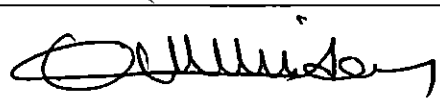
26 Aralık'ta saldırılar konu edilerek 13 ilde sıkıyönetim ilan edilmiş ve 12 Eylül 1980 askeri darbesinin ilk adımları atılmıştır. Katliam sonrası Alevilerin büyük çoğunluğu kentten göç etmek zorunda kalmıştır.

Olaylardan sonra çoğunlukla sağ ve aşırı sağ görüşlü olarak nitelendirilen 804 kişi hakkında dava açılmış ve Sıkıyönetim Mahkemelerinde açılan davalar 1991'e kadar sürmüştür. Sanıklardan 29'u idam, yedisi müebbet hapis, 321'i 1-24 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırılmıştır. İdam ve müebbet hapis cezaları dışındakilere altıda bir oranında cezai indirim uygulanmıştır. Cezalar 1991'de çıkarılan Terörle Mücadele Yasası nedeniyle ertelenmiş ve sanıklar serbest bırakılmıştır.

Kolluk kuvvetlerinin, istihbarat örgütlerinin katliam sırasında sessiz kalması kadar katliama karışanların yargılanma süreci de toplum vicdanını yaralayan durumlardandır. Maraş katliamı üzerinden 47 yıl geçmesine rağmen gerçek sorumluların, katliamı planlayanların kimler olduğu açığa çıkarılmamış, zaman içerisinde ortaya çıkan belgeler değerlendirilmemiştir.

Katliama maruz kalan onlarca Alevi vatandaşımızın cesedine ulaşılmamış, Şeyh Adil Mezarlığına toplu olarak gömüldüğü iddialarının araştırılması engellenmiş ve mezar yerleri bilinmemektedir

Bütün bunlara göre DEM Parti İstanbul Milletvekili olarak, yukarıda açıkladığım nedenlerle, Türkiye artık katliamlarla anılmak istemiyorsa, demokratik bir hukuk devleti olma yolunda ilerlemek istiyorsa, tüm inançların ve etnik kimliklerin bir arada yaşayabileceği bir iç barışı tesis etmek istiyorsa, Maraş Katliamını planlayanların ve uygulayanların açığa çıkarılması, vicdanlarda ve hukuk önünde yargılanıp mahkûm edilmesi ve bu katliamdan kaynaklı yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla araştırma komisyonunun kurulmasını çok önemli ve gerekli görmekteyim.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	